



Handläggare: Pia Modin
Telefon: 08-508 25618

Till
Socialtjänst- och arbetsmarknads-
nämnden

Remiss av motion (2009:27) om en ny modell för bostäder till hemlösa

Motion av Stefan Nilsson (MP)

(1 bilaga)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.
2. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden överlämnar yttrandet till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

I en motion föreslår Stefan Nilsson (mp) att Stockholms stad bör bilda en organisation – t.ex. bolag, förvaltning eller stiftelse - som ska köpa upp och förfoga över lägenheter som hyrs ut till hemlösa. Motionären refererar till en modell som används i Finland, där en stiftelse köper upp hela eller delar av hus för att sedan överlåta dem till personer som av egen kraft inte har fått tillträde till bostadsmarknaden.



Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen kan i nuläget inte ta ställning till om en ny organisation behöver tillskapas för bostäder till hemlösa. Förvaltningen kommer under 2010 att starta ett nytt projekt "Bostad först". Om detta projekt vid utvärdering redovisar positiva resultat kan det leda till en utökning av "Bostad först"-modellen. Förvaltningen framhåller vidare att det finns ett stort behov av ytterligare försöks- och träningslägenheter.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden remitterat en motion från Stefan Nilsson (mp) för yttrande senast 2010-03-01. I motionen föreslås att Stockholms stad bör bilda en organisation – t.ex. bolag, förvaltning eller stiftelse - som ska köpa upp och förfoga över lägenheter som hyrs ut till hemlösa. I förlängningen skulle även bostäder kunna säljas till före detta hemlösa. Andra kommuner i länet bör erbjudas att delta i detta system.

Motionären hänvisar till att Finland har en modell som fungerar bra. En stiftelse köper upp hela eller delar av hus för att sedan överlåta dem till personer som av egen kraft inte har fått tillträde till bostadsmarknaden. Ett nätverk finns som stöd för den boende, där bl.a. stiftelsen, kommunen, frivilligorganisation och släktingar kan ingå. Ömsesidig samverkan, som kännetecknar detta system, har i studier visat sig fungera bättre än de kontrollmekanismer som kännetecknar den traditionella "trappstegsmodellen".

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inom socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att förebygga hemlöshet, ordna olika former av boenden samt utforma andra insatser till stöd för hemlösa personer. Detta arbete bedrivs i nära samverkan med landstingets beroendevård och psykiatri, frivilligorganisationer, privata aktörer m.fl. Den övergripande målsättningen med stadens arbete är att en hemlös person på sikt ska få en bostad på den ordinarie bostadsmarknaden. Det finns en medveten strävan att undvika olika former av kategori-boenden, där man samlar hemlösa i t.ex. ett särskilt hus eller i en viss trappupp-gång.



Socialstyrelsen har gjort en kunskapsöversikt över boendelösningar för hemlösa personer och har därvid kunnat urskilja två huvudtyper av boendeprogram - ”Bostad först- och ”vårdkedjemodellen”. De program som används är sällan renodlade, utan snarare hybrider där man tillämpar inslag från olika program. I den internationellt publicerade forskningen saknas effektutvärderingar av boendetrappor, som är den vanligaste modellen i Sverige. En genomgång av de två typerna av boendeprogram talar för att ”Bostad först” är en lovande strategi. Kunskapsöversikten ger dock inte underlag för att avfärda vårdkedjemodellen som ett verkningslöst program.

Stockholms stad har under många år använt sig av vårdkedjemodellen eller ”boendetrappan”. Vägen till ett självständigt boende sker i många fall stegvis, med ett successivt minskat behov av vård och stöd. Eftersom gruppen hemlösa är heterogen är variationerna i boendelösningar stora. Boendetrappan består i princip av följande typer av boenden: akutboende, korttidsboende, stödboende, omvårdnadsboende, genomgångslägenheter samt slutligen försöks- och träningslägenheter. Målet är att försökslägenheten efter minst ett års skötsamt boende övergår i ett eget kontrakt. Även i försöks- och träningslägenheter är det många som behöver mer eller mindre stöd i form av till exempel boendestödjare under kort eller lång tid.

Utvecklingen de senaste åren har varit att fler och fler lägenheter har förmedlats till hemlösa, ca 300 lägenheter per år, varav de allmännyttiga bostadsbolagen står för det absoluta flertalet. En avsiktsförklaring har träffats med de privata fastighetsägarna om att de ska ställa 100 lägenheter till förfogande, vilket hittills resulterat i ett 30-tal förmedlade lägenheter. Det finns dock behov av fler försöks- och träningslägenheter.

Utgångspunkten i ”Bostad först”-modellen är att hemlösa personer omedelbart ska flytta till en så permanent bostad som möjligt. Hemlösa personer har samma behov av en bostad som alla andra människor, oavsett om de har problem eller inte. Boende och eventuell övrig service, till exempel vård och behandling, är separerade från varandra. Inom modellen nämns också begrepp som stödboende, vilket innebär permanent boende där stödinsatser har integrerats.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen håller för närvarande på att utveckla ett projekt enligt modellen ”Bostad först”. Svenska Bostäder ska tillhandahålla 15-20 lägenheter där hemlösa personer från enheten för hemlösa beräknas kunna flytta in 2010.



Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) är en mycket viktig aktör i stadens hemlöshetsarbete. SHIS ska dels tillhandahålla genomgångsbostäder för personer som av sociala och/eller ekonomiska skäl är i behov av tillfällig bostad, dels erbjuda en mer varaktig bostad med visst boendestöd för personer med sociala problem. Stiftelsen har totalt 1 153 genomgångsbostäder, vilket utgör ca 50% av de totalt ca 2 200 boendeplatserna. Under 2009 tillskapade stiftelsen en ny verksamhet – enheten hotellhem för familjer – med lägenheter särskilt riktade till bostadslösa barnfamiljer (totalt 167).

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen anser i nuläget att befintliga bostadsföretag tillsammans med stiftelsen Hotellhem utgör en bra grund för arbetet med bostäder för hemlösa. Förvaltningen föreslår att en satsning nu sker på ”Bostad först”-modellen och att effekterna av det nya projektet ”Bostad först” utvärderas. Om projektet redovisar positiva resultat, kan det leda till en utökning av denna typ av boendelösning för hemlösa.

Bilagor

1. Motion av Stefan Nilsson (MP) om en ny modell för bostäder till hemlösa i Stockholm